

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 18.5.2026
COM(2026) 150 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL
EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI
COMITETUL REGIUNILOR**

Raportul din 2026 privind starea spațiului Schengen

{SWD(2026) 150 final}

RAPORTUL DIN 2026 PRIVIND STAREA SPAȚIULUI SCHENGEN

1. SPAȚIUL SCHENGEN ÎNTR-O LUME ÎN SCHIMBARE: CONSOLIDAREA ȘI PREGĂTIREA PENTRU PROVOCĂRILE VIITOARE

De la lansarea ciclului Schengen în 2022 ⁽¹⁾, raportul anual privind starea spațiului Schengen a oferit o **supraveghere strategică și o imagine de ansamblu cuprinzătoare** a situației spațiului Schengen. Prin analize integrate și informații bazate pe dovezi, raportul a conturat o agendă de politici coerentă și orientată spre viitor pentru spațiul Schengen. Aceasta a asigurat o atenție politică susținută în cadrul Consiliului Schengen, a sprijinit stabilirea eficace a priorităților și a contribuit la un angajament mai coordonat în ceea ce privește aspectele spațiului Schengen.

Spațiul Schengen continuă să dea dovadă de reziliență, fiind susținut de **eforturi colective** atât la nivelul UE, cât și la nivel național, care **au produs rezultate concrete**. Printre acestea se numără scăderea numărului de treceri ilegale ale frontierei și de deplasări secundare în spațiul Schengen, consolidarea cooperării transfrontaliere și creșterea numărului de returnări efective ale persoanelor care nu au drept de ședere în UE.

În pofida acestor realizări concrete, evaluările Schengen identifică în continuare lacune care trebuie abordate urgent. Acest lucru este deosebit de important în contextul **mediului geopolitic volatil actual** și al unui **peisaj de securitate** din ce în ce mai complex, care necesită o responsabilitate colectivă pentru a se asigura că spațiul Schengen rămâne sigur, unit și rezilient.

Prioritățile pentru cel de al cincilea ciclu Schengen (2026-2027) se vor axa pe: consolidarea realizărilor, abordarea lacunelor rămase și îmbunătățirea gradului de pregătire pentru a face față provocărilor actuale și viitoare. Propunerea Comisiei pentru următorul cadru financiar multianual (CFM) reprezintă o oportunitate strategică de a sprijini în continuare investițiile susținute și specifice în reforme care contribuie la buna funcționare a spațiului Schengen.

Axându-se pe consolidare și pregătire, UE va obține în continuare rezultate în ceea ce privește una dintre cele mai tangibile realizări ale sale: un spațiu Schengen sigur, unit și rezilient în fața provocărilor emergente.

2. RAPORTUL DIN 2026 PRIVIND STAREA SPAȚIULUI SCHENGEN: A VENIT TIMPUL CONSOLIDĂRII

2.1. Dimensiunea externă a spațiului Schengen: o abordare strategică a politicii UE în domeniul vizelor

În 2025, spațiul Schengen a continuat să fie cea mai vizitată destinație din lume, atrăgând peste 790 de milioane de călători. Statele Schengen au eliberat 10 milioane de vize și peste 60 de țări au beneficiat de un regim de călătorii fără vize în spațiul Schengen. Fiind prima linie de control de securitate a Uniunii, **politica comună în domeniul vizelor** este esențială pentru securitatea Europei, contribuind la prevenirea migrației ilegale, a criminalității organizate și a terorismului. De asemenea, aceasta facilitează accesul călătorilor de

⁽¹⁾ Ciclul Schengen este structurat în jurul unui cadru anual de raportare și monitorizare care cuprinde următoarele instrumente: raportul privind starea spațiului Schengen, care stabilește principalele priorități politice și operaționale pentru a orienta consiliile Schengen trimestriale; Barometrul Schengen+, care oferă de două ori pe an un tablou situațional periodic al evoluțiilor din domeniu, pe baza contribuțiilor din partea statelor membre și a agențiilor UE și tabloul de bord Schengen, a se vedea nota de subsol 60. Coordonatorul Schengen al Comisiei oferă sprijin pentru funcționarea generală a ciclului prin colaborarea bilaterală și multilaterală structurată cu statele membre.

bună-credință la spațiul Schengen și asigură relații de încredere cu țările partenere, care se bazează pe respectarea normelor Uniunii și pe alinierea la acestea.

În ianuarie 2026, Comisia a adoptat prima **strategie a UE în domeniul vizelor** ⁽²⁾, care stabilește un cadru pentru o politică în domeniul vizelor care promovează interesele pe termen lung ale Uniunii, consolidează securitatea în spațiul Schengen, promovează prosperitatea și competitivitatea UE și proiectează poziția și reziliența Uniunii pe scena mondială.

Strategia stabilește o **agendă ambițioasă și acțiuni concrete** care vor contribui la consolidarea dimensiunii externe a spațiului Schengen. În acest ciclu Schengen, accentul se va pune pe elaborarea unui nou cadru de evaluare cu criterii clare pentru acordarea regimului de călătorii fără vize țărilor partenere, deserving mai eficient interesele strategice ale UE, precum și pe pregătirea unei revizuii specifice a Codului de vize pentru a consolida securitatea UE. Pentru a spori și mai mult competitivitatea globală a UE, strategia va promova, de asemenea, parteneriate cu principalele țări partenere pentru a corela mai bine talentele de la nivel mondial cu nevoile pieței forței de muncă din UE. În acest context, deschiderea primului birou european de acces legal în India ⁽³⁾ a marcat un pas important în direcția atragerii talentelor și a consolidării cooperării reciproc avantajoase. În prezent, ar trebui să se pună accent pe punerea sa în aplicare cu succes, precum și pe reproducerea birourilor europene de acces legal din cadrul altor parteneri-cheie.

În plus, strategia a anunțat măsuri specifice de sprijinire a capacității statelor membre de a gestiona în mod eficace **procesul de acordare a vizelor**. Evaluările Schengen și activitățile de monitorizare din 2025 arată că examinarea cererilor de viză este, în general, solidă, cu procese consacrate care asigură un proces decizional de calitate. Deși au fost luate măsuri semnificative pentru a reduce timpul de așteptare în ceea ce privește acordarea programărilor pentru vize și prelucrarea cererilor de viză, consulatele din unele locuri se confruntă în continuare cu întârzieri considerabile. Prin urmare, punerea în aplicare a strategiei va ajuta, de asemenea, statele membre să gestioneze volume mari de cereri, în special în perioadele de vârf, de exemplu prin introducerea unor sisteme informatice pentru gestionarea frontierelor, precum și prin sprijinul specific al Frontex în ceea ce privește furnizarea de formare pentru funcționarii consulari și furnizarea de asistență pentru verificarea documentelor și detectarea fraudării documentelor.

2.2. O frontieră externă integrată pentru un spațiu Schengen securizat

Menținerea securității frontierelor externe Schengen necesită o vigilență continuă împotriva riscurilor geopolitice în continuă evoluție, asigurând, în același timp, respectarea drepturilor fundamentale ⁽⁴⁾.

La jumătatea lunii octombrie 2025, statele Schengen au început să implementeze treptat **Sistemul de intrare/ieșire (EES)**, unul dintre cele mai avansate sisteme de gestionare a frontierelor din lume, care permite înregistrarea resortisanților țărilor terțe și partajarea în timp real a informațiilor cu privire la persoanele care trec frontierele UE, momentul și locul în care se întâmplă acest lucru și a informațiilor cu privire la refuzul intrării. În timpul punerii în funcțiune treptate timp de șase luni, sistemul a demonstrat beneficii clare pentru securitatea cetățenilor UE, împiedicând infractorii, impostorii și autorii fraudelor de documente să treacă frontierele sub identități false sau cu documente false. De la lansarea

⁽²⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind strategia UE referitoare la politica în domeniul vizelor, COM(2026) 43 final, 29 ianuarie 2026.

⁽³⁾ Biroul european de acces legal (<https://eu-legal-gateway.eu/>).

⁽⁴⁾ Consiliul European, *Reuniunea Consiliului European* (19 martie 2026) – *Concluzii*, EUCO 1/26, 19 martie 2026.

sa, statele Schengen au înregistrat peste 60 de milioane de intrări și ieșiri de resortisanți ai țărilor terțe. În plus, în sistem au fost înregistrate peste 30 000 de refuzuri ale intrării din cauza nerespectării condițiilor de intrare. Dintre aceste cazuri, aproape 800 de persoane au fost considerate o amenințare la adresa securității interne, în timp ce unui număr de aproape 7 000 de călători li s-a refuzat intrarea pentru că au depășit perioada de ședere autorizată în spațiul Schengen ⁽⁵⁾. De la intrarea în funcțiune a EES, verificările zilnice ale amprentelor digitale în Sistemul de informații Schengen (SIS) și în Sistemul automat de identificare a amprentelor digitale (AFIS) efectuate de toate statele membre au crescut de la aproximativ 17 000 la aproximativ 87 000.

Pe parcursul punerii în funcțiune treptate, marea majoritate a statelor Schengen au pus în aplicare EES în mod eficace, majoritatea țărilor depășind pragurile necesare ale înregistrărilor. Opțiunea de a suspenda temporar funcționarea EES, integral sau parțial, a fost exercitată doar într-un număr limitat de ocazii. Unele state Schengen s-au confruntat cu provocări legate de infrastructură, de exemplu în ceea ce privește funcționarea sistemelor de self-service, capacitatea de a înregistra integral datele biometrice și congestiunea zborurilor în anumite intervale orare.

EES a fost implementat integral cu toate funcționalitățile la toate punctele de trecere a frontierei din spațiul Schengen la 10 aprilie 2026. În general, EES a funcționat eficient, aducând beneficii vizibile pentru securitatea UE. Pentru a optimiza în continuare punerea în aplicare a EES, statele membre sunt încurajate să utilizeze într-o mai mare măsură automatizarea la frontiere ⁽⁶⁾, să asigure detașarea unui număr suficient de polițiști de frontieră și de gestionari de fluxuri și să furnizeze infrastructura, echipamentele, îndrumarea și formarea adecvate. În același timp, Comisia, statele membre, precum și părțile interesate din domeniul transporturilor și al turismului vor continua să se coordoneze îndeaproape, în special având în vedere perioada călătoriilor estivale.

Viitoarea lansare a **Sistemului european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS)** va marca o altă etapă practică în consolidarea în continuare a protecției frontierelor externe ale UE. Acesta va permite identificarea și evaluarea persoanelor care reprezintă riscuri potențiale și le va împiedica să intre în spațiul Schengen, menținând în același timp o călătorie fără sincope pentru marea majoritate a vizitatorilor. Acesta va aduce o valoare adăugată clară prin consolidarea evaluării riscurilor înainte de călătorie și prin facilitarea identificării mai timpurii a potențialelor îngrijorări în materie de securitate înainte de sosirea la frontierele externe. Pregătirile avansează, fiind în curs eforturi coordonate la nivelul UE și la nivel național pentru a asigura implementarea eficace a ETIAS. Implicarea timpurie a părților interesate din sectorul călătoriilor este esențială pentru succesul acestui efort.

Pe lângă majoritatea sistemelor informatice moderne, trebuie să existe **capacități solide și permanente de control la frontiere** pentru a proteja securitatea frontierelor noastre externe comune. Aceste capacități depind de disponibilitatea unor echipamente adecvate, precum și de existența unui număr suficient de polițiști de frontieră bine pregătiți la frontierele externe ale spațiului Schengen. Deși mai multe state membre ⁽⁷⁾ au adus îmbunătățiri în 2025 când au luat măsuri pentru a crește efectivele de personal, deficitul persistent continuă să afecteze funcțiile-cheie ⁽⁸⁾ din cauza deficitului de resurse și a lipsei unor strategii structurate de resurse umane pe termen mediu și lung.

⁽⁵⁾ Aceste cifre sunt valabile până la 20 aprilie 2026.

⁽⁶⁾ Cum ar fi utilizarea chioșcurilor de preînregistrare, a porților electronice și a aplicației mobile „Travel to Europe”, dezvoltată de Frontex.

⁽⁷⁾ În special în Cehia, Estonia, Grecia, Franța, Croația, Italia, Malta, Austria, Polonia și România.

⁽⁸⁾ În special în Spania, Letonia, Lituania, Portugalia, Slovenia și Slovacia.

Deși sunt necesare eforturi suplimentare pentru a crește numărul polițiștilor de frontieră formați, în 2025, Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) a sprijinit statele membre prin detașarea a 18 453 de membri ai personalului corpului permanent ⁽⁹⁾ care au furnizat asistență operațională, tehnică și logistică în 35 de operațiuni în principalele state membre ⁽¹⁰⁾. În 2026, Comisia pregătește o propunere legislativă pentru a consolida și mai mult mandatul Frontex.

Controale la frontiere

Controalele de înaltă calitate la frontierele externe ale UE sunt esențiale pentru a preveni amenințările grave la adresa securității înainte ca acestea să ajungă în spațiul Schengen. Mai multe state Schengen au îmbunătățit calitatea controalelor la frontiere printr-o verificare mai coerentă a condițiilor de intrare și prin utilizarea sporită a automatizării ⁽¹¹⁾. Unele țări au înregistrat progrese semnificative în acest domeniu. De exemplu, România a implementat cu succes o automatizare a procedurilor de raportare a rezultatelor pozitive de la porțile electronice la controalele la frontieră din linia a doua și o integrare a Sistemului național de informații prelabile referitoare la pasageri în sistemul său de control la frontieră. Datorită acestor măsuri a fost posibilă efectuarea unor controale la frontieră eficiente și de înaltă calitate.

Cu toate acestea, sunt necesare în continuare eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți utilizarea eficace a bazelor de date ale UE și naționale, pentru a consolida măsurile de combatere a fraudării documentelor, pentru a consolida cooperarea dintre agenții și pentru a implementa verificarea biometrică în vederea eliminării lacunelor existente și a îmbunătățirii securității ⁽¹²⁾.

În 2025, a fost efectuată o evaluare Schengen neanunțată și au fost identificate deficiențe grave în ceea ce privește capacitatea statelor membre ⁽¹³⁾ de a-și gestiona frontierele externe. În urma evaluării, autoritățile statelor membre, cu sprijinul Frontex, au inițiat măsuri imediate de remediere.

Supravegherea frontierelor

O combinație de controale solide la frontiere și o supraveghere eficace a frontierelor oferă **cel mai eficace nivel de protecție**. Numărul de treceri ilegale detectate la frontierele externe ale UE a scăzut în mod constant în ultimii ani, ajungând la mai puțin de 180 000, ceea ce reprezintă o reducere suplimentară de peste 25 % față de 2024 ⁽¹⁴⁾. În mai multe state Schengen ⁽¹⁵⁾, supravegherea mai strictă a contribuit la creșterea ratelor de detectare, la timpi de răspuns mai rapizi, la reducerea trecerilor ilegale și la o mai bună conștientizare a situației. Secțiunea frontierei terestre estice a UE a fost, de asemenea, consolidată în profunzime prin acțiuni de supraveghere integrată durabilă sprijinite din fonduri naționale și ale UE. S-au realizat investiții semnificative în capacitățile de supraveghere a frontierelor, inclusiv achiziționarea de noi echipamente, renovarea echipamentelor

⁽⁹⁾ Aceștia cuprind resursele umane din categoriile 1, 2 și 3. O resursă umană poate fi detașată de mai multe ori, cele mai semnificative detașări în 2025 fiind operațiunile comune din Grecia, Spania și Italia.

⁽¹⁰⁾ Frontex, *2025 pe scurt*, (https://www.frontex.europa.eu/2025-in-brief/#under_hero_section).

⁽¹¹⁾ De exemplu: Bulgaria, Franța, Austria, Polonia, România, Finlanda și Elveția.

⁽¹²⁾ De exemplu, în: Bulgaria, Grecia, Spania, Franța, Ungaria, Portugalia și Slovenia.

⁽¹³⁾ O evaluare Schengen neanunțată efectuată în Portugalia în decembrie 2025 a scos la iveală deficiențe grave în efectuarea controalelor la frontierele externe în aeroportul din Lisabona.

⁽¹⁴⁾ Frontex, *Irregular border crossings down 26 % in 2025, Europe must stay prepared* („Intrările ilegale au scăzut cu 26 % în 2025, Europa trebuie să rămână pregătită”). (<https://www.frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/frontex-irregular-border-crossings-down-26-in-2025-europe-must-stay-prepared-lyKpVb>).

⁽¹⁵⁾ Cum ar fi Bulgaria, Estonia, Letonia, Lituania, Ungaria, Norvegia, Polonia, România și Finlanda.

existente și utilizarea sporită a tehnologiilor avansate, cum ar fi vehiculele aeriene fără pilot și navele fără echipaj, capacitățile radio modernizate și noile echipamente staționare.

În pofida acestor progrese, **acoperirea supravegherii și integrarea sistemelor rămân inegale** în spațiul Schengen, reflectând lacunele în materie de echipamente, întreținere și planificare strategică. În mai multe state membre ⁽¹⁶⁾, nu a fost încă instituită pe deplin o abordare integrată a supravegherii frontierelor, în special în ceea ce privește detectarea timpurie a sosirilor ilegale și evaluarea în timp real a riscurilor.

În mod similar, pe baza **capacităților naționale și europene** existente, sunt necesare progrese suplimentare în direcția unui tablou situațional pe deplin integrat și coerent pentru a consolida capacitatea statelor membre de a dezvolta informații cuprinzătoare și actualizate privind fluxurile de migrație, rețelele de introducere ilegală de migranți și amenințările emergente. Acest lucru se va realiza prin punerea în aplicare eficace a Sistemului european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR), coloana vertebrală tehnologică și operațională a securității frontierelor UE. Acesta va contribui la îmbunătățirea capacității spațiului Schengen de a face față sosirilor bruște sau amenințărilor emergente la adresa securității. Sinergiile mai strânse dintre autoritățile de frontieră și Europol ar consolida, de asemenea, conștientizarea situației și analiza riscurilor și ar îmbunătăți detectarea amenințărilor infracționale și teroriste transfrontaliere.

Pentru consolidarea rezilienței frontierelor noastre externe comune este nevoie de o coordonare mai strânsă între toți actorii implicați în gestionarea frontierelor, migrație și returnare. Din iunie 2026, noua procedură de screening la frontierele externe ale Uniunii va permite identificarea și evaluarea rapidă a tuturor resortisanților țărilor terțe care încearcă să intre ilegal în Uniune. În acest context, este important ca toate statele membre să fie pregătite să pună în aplicare noile **norme de screening** pentru a se asigura că toate persoanele care fac obiectul screeningului sunt direcționate către procedura relevantă ⁽¹⁷⁾. Acest cadru va fi vital atât pentru securitate, cât și pentru gestionarea eficace a migrației în UE, iar aplicarea sa practică va fi evaluată în cursul evaluărilor Schengen planificate pentru a doua jumătate a anului 2026.

Planificarea pentru situații neprevăzute

S-au înregistrat progrese semnificative, întrucât toate statele membre au elaborat **planuri pentru situații neprevăzute** pentru gestionarea frontierelor, în cazul unui aflus masiv de resortisanți ai țărilor terțe la frontierele UE. În plus, marea majoritate a statelor membre au elaborat planuri pentru situații neprevăzute pe baza unor evaluări și scenarii cuprinzătoare ale riscurilor, doar trei țări ⁽¹⁸⁾ fiind încă în curs de formalizare a unor astfel de planuri, iar șase ⁽¹⁹⁾ nu au testat încă punerea în aplicare a planurilor lor pentru situații neprevăzute.

Cadrele de pregătire s-au axat în mod tradițional pe gestionarea frontierelor, însă trebuie să integreze mai bine alte procese conexe, în special cele pentru returnări. Pregătirea la nivel național rămâne inegală și este din ce în ce mai clar că ceea ce este posibil să fi fost adecvat în trecut nu mai este suficient pentru provocările actuale, în special având în vedere criza actuală din Orientul Mijlociu. Evaluările Schengen arată că majoritatea statelor Schengen ⁽²⁰⁾ trebuie încă să integreze pe deplin operațiunile de returnare pe baza

⁽¹⁶⁾ De exemplu: în Danemarca, Grecia, Franța, Croația și Slovenia.

⁽¹⁷⁾ Regulamentul (UE) 2024/1356 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 de introducere a screeningului resortisanților țărilor terțe la frontierele externe și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 767/2008, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240 și (UE) 2019/817 (JO L, 2024/1356, 22.5.2024).

⁽¹⁸⁾ Grecia, Spania și Austria.

⁽¹⁹⁾ Grecia, Spania, Italia, Țările de Jos, Austria și Elveția.

⁽²⁰⁾ În mod concret: Belgia, Bulgaria, Cehia, Danemarca, Germania, Grecia, Spania, Islanda, Italia, Cipru, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, Slovacia și Suedia.

analizelor de risc. Pentru a aborda acest aspect, planificarea pentru situații neprevăzute trebuie să devină mai europeană, cadrele naționale fiind aliniate mai sistematic la instrumentele și mecanismele UE și mai bine conectate la planificarea statelor membre învecinate. Acest lucru va permite răspunsuri colective mai rapide, mai previzibile și mai coordonate atunci când apar presiuni.

În același timp, este esențial să se treacă de la cadre de planificare în mare parte formale la sisteme care sunt pe deplin integrate în practica de zi cu zi și capabile să sprijine acțiuni rapide și coordonate atunci când apar crize. În opt state Schengen ⁽²¹⁾, planurile naționale nu includ posibilitatea de a utiliza sprijinul european, unsprezece ⁽²²⁾ nu acoperă coordonarea cu Frontex, iar zece nu au consultat statele membre învecinate în elaborarea planurilor lor pentru situații neprevăzute ⁽²³⁾ pentru a permite răspunsuri colective mai rapide, mai previzibile și mai coordonate atunci când apar presiuni.

În plus, Uniunea Europeană trebuie să fie pregătită pentru potențiala amenințare la adresa securității interne a UE reprezentată de foștii combatanți ruși care au participat la agresiunea împotriva Ucrainei. În urma Consiliului European din martie 2026, Comisia va pregăti o evaluare a posibilelor modalități de abordare a acestei chestiuni.

Ciclul Schengen 2026-2027 ar trebui să se concentreze în continuare pe asigurarea unei frontiere externe integrate pentru un spațiu Schengen securizat. Aceasta include consolidarea planificării pentru situații neprevăzute și a conștientizării situației, îmbunătățirea consecventă a controalelor la frontiere și a supravegherii frontierelor, inclusiv prin utilizarea deplină a sistemelor informatice, precum și asigurarea punerii în aplicare eficace a procedurilor de screening.

2.2 Sisteme eficace de returnare care stau la baza integrității spațiului Schengen

De-a lungul anilor, returnarea a devenit o prioritate de bază, recunoscută ca un element care stă la baza credibilității, eficacității și sustenabilității sistemului în ansamblu. Asigurarea returnării persoanelor care nu au drept de ședere este, prin urmare, o condiție fundamentală pentru buna funcționare a spațiului Schengen.

Un nou cadru juridic pentru un sistem european comun de returnare

Propunerea Comisiei de nou regulament privind returnarea ⁽²⁴⁾ abordează principalele obstacole structurale identificate în evaluările periodice Schengen anterioare și în evaluarea tematică Schengen din 2024 privind returnările mai eficace. Comisia salută începerea negocierilor interinstituționale și este pregătită să sprijine un acord final care să răspundă nevoilor UE.

În paralel, coordonatorul pentru returnare a jucat un rol esențial în conturarea unei abordări mai coerente și mai strategice a UE în ceea ce privește returnările prin intermediul Rețelei la nivel înalt privind returnările, prin promovarea schimburilor sistematice de bune practici privind returnările către țări terțe prioritare și sensibile din punct de vedere politic, precum și privind returnările resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală care reprezintă o amenințare la adresa securității. În special, s-au înregistrat progrese prin intermediul Grupului operativ pentru statistici în ceea ce privește consolidarea monitorizării și îmbunătățirea fiabilității datelor privind returnarea. Coordonatorul a acordat, de asemenea, prioritate consolidării cooperării în ceea ce privește minorii

⁽²¹⁾ Belgia, Cehia, Grecia, Spania, Islanda, Norvegia, Elveția și Suedia.

⁽²²⁾ Belgia, Cehia, Danemarca, Estonia, Grecia, Spania, Islanda, Italia, Țările de Jos, Austria și Suedia.

⁽²³⁾ Belgia, Danemarca, Grecia, Spania, Islanda, Italia, Malta, Țările de Jos, Slovenia și Suedia.

⁽²⁴⁾ Comisia Europeană, Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui sistem comun pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală în Uniune, COM(2025) 101 final.

neînsoțiți, inclusiv prin schimburi între statele membre și prin explorarea unor abordări comune cu țările partenere.

Îmbunătățiri operaționale care conduc la returnări mai eficace

Eficacitatea politicilor de returnare este măsurată prin rezultate concrete pe teren. În 2025, s-a observat o ușoară tendință ascendentă în ceea ce privește eficacitatea sistemelor naționale de returnare în 17 state Schengen ⁽²⁵⁾. Aceste progrese s-au tradus printr-un **număr crescut de returnări efective** în 2025, cu o creștere de 19 % în comparație cu anul precedent. Reformele legislative naționale au contribuit la realizarea de progrese, inclusiv cele adoptate pentru punerea în aplicare a Pactului privind migrația și azilul. Frontex a oferit un sprijin semnificativ statelor membre în domeniul returnărilor. În 2025, **Frontex** a detașat 140 de specialiști în materie de returnare ⁽²⁶⁾ și a sprijinit 63 500 de returnări efective; această cifră reprezintă 42 % din numărul total al returnărilor și confirmă tendința ascendentă susținută observată în ultimii ani.

Sunt necesare eforturi suplimentare în toate statele membre pentru a aborda provocările legate de emiterea în timp util a deciziilor de returnare, de raționalizarea procedurilor ⁽²⁷⁾ și de punerea în aplicare a măsurilor de prevenire a sustragerii și a deplasărilor secundare neautorizate ⁽²⁸⁾. Acest lucru este deosebit de important în cazul persoanelor care pot prezenta riscuri de securitate, necesitând implicarea mai multor autorități, expertiză specializată și măsuri de prevenire a sustragerii ⁽²⁹⁾. Evaluările Schengen au scos la iveală o discrepanță între numărul de decizii de returnare emise și numărul de semnalări privind returnarea create în Sistemul de informații Schengen, precum și înregistrarea inconsecventă în sistem a tuturor informațiilor relevante ⁽³⁰⁾. Prin urmare, este esențial să se utilizeze pe deplin semnalările SIS privind returnarea prin includerea sistematică a tuturor informațiilor relevante, cum ar fi datele biometrice, fotografiile și atenționările de securitate.

Returnarea voluntară este recunoscută din ce în ce mai mult ca o componentă esențială a unei politici eficace și durabile a UE în materie de returnare. Deși unele state membre ⁽³¹⁾ au trecut la modele mai proactive și mai adaptate, potențialul deplin al returnărilor voluntare nu a fost încă valorificat prin integrarea sa consecventă în cadrele naționale de returnare ⁽³²⁾.

Statele membre au depus eforturi pentru a consolida **capacitățile operaționale**, legate de îmbunătățirea cadrelor de formare ⁽³³⁾, de alocarea de resurse umane suplimentare ⁽³⁴⁾ și

⁽²⁵⁾ Belgia, Danemarca, Germania, Estonia, Grecia, Spania, Franța, Croația, Islanda, Italia, Cipru, Lituania, Luxemburg, Polonia, Portugalia, Finlanda și Suedia.

⁽²⁶⁾ În pofida acestui număr, există în continuare provocări în ceea ce privește satisfacerea nevoilor de detașare a specialiștilor în materie de returnare, din cauza cerințelor ridicate în materie de competențe lingvistice și a competențelor operaționale specializate.

⁽²⁷⁾ De exemplu, în: Spania, Italia, Polonia și Portugalia.

⁽²⁸⁾ De exemplu, în: Spania, Portugalia și Elveția.

⁽²⁹⁾ Conform Compendiului din 2026 de bune practici identificate în cadrul mecanismului de evaluare și monitorizare Schengen. Abordarea Bulgariei de interviuare sistematică a resortisanților țărilor terțe reținuți și de verificare a acestora în bazele de date ale UE și internaționale pentru a detecta potențialele riscuri în materie de securitate a fost identificată ca fiind o bună practică în cursul evaluării Schengen a acestei țări.

⁽³⁰⁾ În conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul 2018/1860 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 noiembrie 2018 privind utilizarea Sistemului de informații Schengen pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală (JO L 312, 7.12.2018), statele membre au obligația de a crea o semnalare privind returnarea în urma emiterii unei decizii de returnare.

⁽³¹⁾ De exemplu: Belgia și Italia.

⁽³²⁾ De exemplu: în Spania și Portugalia.

⁽³³⁾ Belgia, Franța și Italia.

⁽³⁴⁾ De exemplu: Italia, Lituania și Malta.

de consolidarea coordonării între autoritățile naționale⁽³⁵⁾. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura un impact continuu susținut asupra performanței operaționale, în special în cazul în care lipsa unor capacități adecvate și suficiente rămâne unul dintre principalele obstacole în calea efectuării returnărilor⁽³⁶⁾.

Modernizarea treptată a instrumentelor și sistemelor operaționale pentru returnări înregistrează progrese în mai multe state membre⁽³⁷⁾. Cu toate acestea, acest proces rămâne incomplet. În special, sistemele de gestionare a cazurilor de returnare sunt încă în curs de îmbunătățire în mai multe țări Schengen⁽³⁸⁾, ceea ce subliniază necesitatea de a accelera transformarea digitală în pregătirea următoarei etape a digitalizării la nivelul UE a procedurilor de returnare și a viitoarei propuneri legislative a Comisiei în acest domeniu în 2026.

Procesul de returnare trebuie să fie însoțit de **garanții solide și eficiente pentru a garanta drepturile fundamentale**. Anul 2025 indică o îmbunătățire generală a calității și a aplicării acestor garanții. Mai multe state membre⁽³⁹⁾ și-au îmbunătățit procesele decizionale în materie de returnare pentru a respecta principiul nereturnării, dreptul de a fi ascultat, furnizarea de informații adecvate și accesul efectiv la căi de atac. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a consolida și a susține aceste îmbunătățiri⁽⁴⁰⁾, inclusiv în ceea ce privește sistemele de monitorizare a returnării forțate⁽⁴¹⁾ și procedurile de recurs pentru deciziile de returnare⁽⁴²⁾.

Returnarea efectivă a resortisanților țărilor terțe va rămâne o prioritate esențială în ciclul Schengen 2026-2027. În 2026 va fi lansată noua procedură de returnare la frontieră în temeiul Pactului privind migrația și azilul. Prin urmare, este esențial ca sistemele naționale să fie pe deplin pregătite pentru a asigura punerea în aplicare eficace și coerentă a pactului. Punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandărilor formulate în urma evaluării Schengen va juca un rol esențial în atingerea acestui obiectiv.

2.3 Cooperarea în materie de securitate internă

Cooperarea în materie de securitate internă este esențială pentru spațiul Schengen, deoarece prevede măsuri care mențin siguranța și eficiența aplicării legii. Cu toate acestea, evaluările Schengen arată că persistă unele provocări.

Schimbul eficace și securizat de informații

Schimbul de informații este un element central al sistemului de securitate internă al spațiului Schengen. S-au observat progrese deosebite în 19 state membre care au notificat transpunerea integrală a **Directivei privind schimbul de informații**⁽⁴³⁾ și în 18 state

⁽³⁵⁾ De exemplu, în Finlanda.

⁽³⁶⁾ În special în Grecia, Spania și Portugalia.

⁽³⁷⁾ Inclusiv Franța și Cipru.

⁽³⁸⁾ De exemplu: Belgia, Bulgaria, Danemarca, Germania, Grecia, Spania, Islanda, Italia, Letonia, Liechtenstein, Luxemburg, Ungaria, Malta, Portugalia, Slovenia și Slovacia.

⁽³⁹⁾ Cum ar fi Belgia, Malta și Portugalia.

⁽⁴⁰⁾ De exemplu, în: Grecia și Ungaria.

⁽⁴¹⁾ De exemplu, în: Cehia, Germania, Spania, Islanda, Austria și Portugalia.

⁽⁴²⁾ Belgia, Bulgaria, Cehia, Estonia, Grecia, Spania, Croația, Islanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Ungaria, Malta, Țările de Jos, Norvegia, Austria, Portugalia, România, Slovenia, Slovacia, Finlanda și Suedia.

⁽⁴³⁾ Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii, JO L 134, 22.5.2023. Directiva stabilește norme armonizate privind schimbul adecvat și rapid de informații dintre autoritățile competente de aplicare a legii în scopul prevenirii, depistării sau investigării infracțiunilor. În aprilie 2026, 19 state membre au notificat transpunerea integrală a directivei, iar patru au notificat transpunerea parțială. Au fost emise avize motivate pentru celelalte trei state membre (Belgia, Estonia și Spania).

membre ⁽⁴⁴⁾ care au instituit sisteme naționale de gestionare a cazurilor interoperabile cu aplicația de rețea pentru schimbul securizat de informații (SIENA). Cu toate acestea, evaluările Schengen din 2025 evidențiază lacune între transpunerea formală a directivei și eficacitatea operațională. În fiecare dintre cele cinci state membre evaluate în 2025 ⁽⁴⁵⁾, punctul unic de contact (SPOC) nu a îndeplinit încă pe deplin cerințele directivei, ceea ce a dus la un schimb transfrontalier de informații mai lent, care este, de asemenea, mai puțin standardizat și mai predispus la erori decât a fost conceput.

Evaluările Schengen au arătat că funcționalitățile SIS nu sunt maximizate ⁽⁴⁶⁾. De exemplu, s-a constatat că există în continuare inconsecvențe în ceea ce privește atașarea sistematică a datelor biometrice la semnalările din SIS, introducerea și utilizarea căutărilor de amprente digitale de către toate autoritățile relevante, în special în timpul controalelor la frontieră și de către autoritățile din domeniul migrației ⁽⁴⁷⁾, precum și schimbul de rezultate pozitive din SIS legate de terorism cu Europol ⁽⁴⁸⁾. În schimb, statele membre care au investit în automatizare și în integrarea sistematică a sistemelor de gestionare a cazurilor și a bazelor de date naționale obțin rezultate operaționale demonstrabil mai bune ⁽⁴⁹⁾.

În plus, există provocări structurale legate de **resursele umane** și de **capacitățile tehnice**. Mai multe state membre ⁽⁵⁰⁾ se confruntă cu deficite de personal fie în birourile lor N-SIS și/sau în birourile SIRENE ⁽⁵¹⁾, fie în punctele unice de contact, ceea ce afectează negativ continuitatea activității și calitatea schimbului de informații.

Cooperarea în domeniul asigurării aplicării legii

Evaluările Schengen arată în mod constant că fundamentele juridice și instituționale pentru cooperarea transfrontalieră în materie de asigurare a respectării legii sunt, în linii mari, instituite în spațiul Schengen, dar potențialul lor operațional rămâne insuficient utilizat. Centrele de cooperare polițienească sunt centre valoroase pentru cooperarea de zi cu zi, însă continuă să funcționeze în principal mai degrabă ca relee de informare, decât ca facilitatori operaționali ⁽⁵²⁾.

Operațiunile comune dezvăluie o imagine de ansamblu eterogenă. Cooperarea transfrontalieră dintre Austria și Ungaria este un exemplu elocvent al modului în care pot fi combinate diferite instrumente ⁽⁵³⁾ pentru a forma un sistem coerent unic. Cu toate acestea, operațiunile comune din multe state membre rămân reactive și bazate pe parteneriat. Există în mod sistematic mai puține operațiuni de supraveghere și urmărire

⁽⁴⁴⁾ Cehia, Germania, Irlanda, Grecia, Croația, Italia, Cipru, Letonia, Liechtenstein, Lituania, Luxemburg, Țările de Jos, Norvegia, Austria, Portugalia, Slovenia, Elveția și Suedia.

⁽⁴⁵⁾ Bulgaria, Austria, România, Slovenia și Elveția.

⁽⁴⁶⁾ Belgia, Bulgaria, Grecia, Țările de Jos, Norvegia, Austria, Polonia, Portugalia, Slovenia, Slovacia, Finlanda și Suedia.

⁽⁴⁷⁾ De exemplu, se observă inconsecvențe în Cehia, Spania, Franța, Islanda, Letonia, Lituania, Luxemburg, Ungaria, Malta, Polonia, Portugalia, Slovenia și Suedia.

⁽⁴⁸⁾ Aceasta rămâne o problemă în toate statele membre, cu excepția Austriei.

⁽⁴⁹⁾ Germania și Austria.

⁽⁵⁰⁾ Bulgaria, Cehia, Danemarca, Estonia, Grecia, Spania, Franța, Croația, Islanda, Italia, Cipru, Letonia, Lituania, Luxemburg, Ungaria, Malta, Țările de Jos, Austria, Portugalia, România, Slovenia, Finlanda și Suedia.

⁽⁵¹⁾ SIRENE este acronimul pentru *Supplementary Information Request at the National Entries* („Solicitare de informații suplimentare la intrarea pe teritoriul național”). Statele membre care utilizează SIS trebuie să înființeze un birou național SIRENE, operațional 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână, responsabil cu schimbul de informații și coordonarea activităților legate de semnalările SIS.

⁽⁵²⁾ Recomandarea (UE) 2022/915 a Consiliului din 9 iunie 2022 privind cooperarea operativă în materie de asigurare a respectării legii, (JO L 158, 13.6.2022).

⁽⁵³⁾ Acorduri bilaterale, centre de coordonare comune și EMPACT.

transfrontalieră de ieșire decât cele de intrare, iar infrastructura pentru conștientizarea comună a situației operaționale este în mare măsură absentă.

Colaborând îndeaproape cu statele membre pentru a aborda aceste provocări, precum și altele, Comisia a instituit **Grupul informal de experți privind cooperarea operațională transfrontalieră în materie de asigurare a respectării legii** pentru a face schimb de bune practici, a identifica provocările comune și a dezvolta soluții practice. Pe baza activității sale, Comisia va elabora un studiu pentru a cartografia acordurile de cooperare existente, oferind o bază pentru a evalua dacă actualul cadru legislativ neobligatoriu pentru cooperarea transfrontalieră în materie de asigurare a respectării legii rămâne adecvat. Acest lucru devine din ce în ce mai relevant, întrucât apelul lansat în cadrul strategiei de securitate internă a UE ⁽⁵⁴⁾ de a institui un grup la nivel înalt privind viitorul cooperării operaționale în materie de asigurare a respectării legii răspunde în mod direct la ceea ce evaluările Schengen au constatat în mod constant: instrumentele existente sunt în mare măsură solide, dar necesită un temei juridic mai solid. În același timp, ca urmare a viitoarelor propuneri de consolidare a **mandatului Europol**, acesta va fi mai bine pregătit pentru a oferi sprijin operațional statelor membre, inclusiv prin facilitarea analizei transfrontaliere, a schimbului consolidat de informații și a acțiunilor coordonate împotriva amenințărilor care afectează spațiul Schengen.

La baza tuturor acestor eforturi se află necesitatea unei culturi profesionale comune, bazate pe încredere reciprocă și pe competențe interoperabile. Comisia evaluează cele mai bune modalități de sprijinire a **formării în materie de asigurare a respectării legii** prin intermediul Agenției Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL). Abordarea lacunelor în domenii specializate, cum ar fi criminalistica digitală, decriptarea legală și analiza avansată a datelor, este deosebit de importantă, deoarece criminalitatea exploatează din ce în ce mai mult tehnologiile emergente, inclusiv inteligența artificială.

Situația la frontierele interne

Spațiul Schengen contribuie în mod semnificativ la **buna funcționare a pieței interne** și la **prosperitatea economică** a UE. Pe măsură ce bunurile, lucrătorii și serviciile traversează frontierele interne fără obstacole, regiunile transfrontaliere prosperă, iar economiile naționale beneficiază de sarcini administrative reduse și de economii de scară. Pentru a evalua „efectul Schengen”, Comisia a comandat un studiu privind beneficiile spațiului Schengen și costul reintroducerii controlului la frontierele interne, care va fi publicat în a doua jumătate a anului 2026.

În 2025, zece state Schengen au prelungit și au menținut reintroducerea controlului la frontierele lor interne ⁽⁵⁵⁾, motivată de preocupări legate de migrație și securitate. Printre acestea se numără instabilitatea continuă de-a lungul principalelor rute de migrație, utilizarea migrației ca armă de către actori statali ostili și presiunea persistentă exercitată de criminalitatea organizată transfrontalieră.

În cazul în care se reintroduce controlul la frontierele interne, este esențial ca statele membre să ia măsuri pentru a **limita consecințele negative asupra navetiștilor și comunităților transfrontaliere**. Prin urmare, dialogul structurat al coordonatorului Schengen cu statele membre în cauză și procesul de consultare inițiat în temeiul Codului

⁽⁵⁴⁾ Comisia Europeană, *Commission present ProtectEU – Internal Security Strategy* („Comisia prezintă ProtectEU - Strategia de securitate internă”) (https://home-affairs.ec.europa.eu/news/commission-presents-protecteu-internal-security-strategy-2025-04-01_en).

⁽⁵⁵⁾ Comisia Europeană, *Temporary reintroduction of border control* („Reintroducerea temporară a controlului la frontiere”) (https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen/schengen-area/temporary-reintroduction-border-control_en).

frontierelor Schengen revizuit ⁽⁵⁶⁾ au jucat un rol important, atât prin obținerea de rezultate concrete în ceea ce privește abordarea timpului de așteptare la frontierele interne, cât și prin îmbunătățirea coordonării operaționale și a schimbului de informații. În majoritatea cazurilor, reintroducerea controalelor la frontierele interne a vizat verificări nesistematice prin sondaj.

Deși controlul la frontierele interne poate juca un rol în abordarea preocupărilor unor state membre în materie de migrație și securitate, sunt disponibile **alternative și soluții mai eficiente și mai eficace**. În special, cooperarea operațională, schimbul de informații și verificările în interiorul teritoriului pot oferi un substitut valoros pentru controalele la frontierele interne, în special prin intermediul verificărilor polițienești nesistematice sau al tehnologiilor mobile de identificare biometrică și de urmărire a vehiculelor ⁽⁵⁷⁾. Abordarea operațională a României la frontierele sale interne cu Ungaria și Bulgaria oferă un model care ar putea fi reprodus în alte state membre. Aceasta combină operațiuni comune bazate pe informații, verificări polițienești specifice bazate pe riscuri, patrulă comune și centre de cooperare polițienească pe deplin funcționale.

Readmisia rapidă a migranților aflați în situație ilegală reținuți în zonele de frontieră poate fi realizată prin **procedura de transfer**, un instrument introdus prin Codul frontierelor Schengen revizuit. Mai multe state membre ⁽⁵⁸⁾ sunt în curs de a conveni asupra unor modalități practice de aplicare a acestuia, în timp ce altele continuă să se bazeze pe acordurile bilaterale de readmisie existente.

Privind în perspectivă, EES și viitoarea intrare în vigoare a instrumentelor Pactului privind migrația și azilul vor consolida în mod semnificativ condițiile structurale pentru eliminarea treptată a controalelor la frontierele interne. Ambele inițiative vor oferi statelor membre instrumente operaționale pentru a gestiona presiunile exercitate de migrație și de securitate la frontierele lor externe și pentru a combate deplasările neautorizate în spațiul Schengen.

Comisia își menține angajamentul de a susține principiile liberei circulații și securității în spațiul Schengen și va emite în curând avizele, astfel cum se prevede în Codul frontierelor Schengen revizuit.

3. CHEIA CONSOLIDĂRII ȘI A PUNERII ÎN APLICARE SUSȚINUTE: GUVERNANȚA SCHENGEN

În etapele timpurii ale integrării Schengen, sistemul ar putea funcționa în mare măsură prin proceduri consacrate, cooperare practică și o puternică prezumție de încredere între statele membre. Prin urmare, guvernanta Schengen, care acoperă toate domeniile, permite funcționarea spațiului Schengen, a avut tendința de a juca mai degrabă un rol de sprijin decât un rol central, gestionarea de zi cu zi bazându-se mai mult pe coordonarea informală decât pe un cadru politic comun solid.

Acest context s-a schimbat în mod fundamental. În prezent, spațiul Schengen funcționează într-un mediu mult mai complex și mai solicitant, modelat de instabilitatea geopolitică, de noile amenințări la adresa securității și de perturbările tehnologice. În acest context, eficacitatea și coerența spațiului Schengen nu se mai pot baza în principal pe acorduri

⁽⁵⁶⁾Regulamentul (UE) 2024/1717 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) 2016/399 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane, JO L, 2024/1717, 20.6.2024).

⁽⁵⁷⁾Recomandarea (UE) 2024/268 a Comisiei din 23 noiembrie 2023 privind cooperarea dintre statele membre în ceea ce privește amenințările grave la adresa securității interne și a ordinii publice în spațiul fără controale la frontierele interne (JO L, 2024/268, 17.1.2024).

⁽⁵⁸⁾Evaluările Schengen ale Austriei, României și Sloveniei confirmă faptul că nu au fost încă inițiate negocierile pentru punerea în aplicare a acestuia.

informale. Astfel cum se recunoaște în Declarația Schengen ⁽⁵⁹⁾, consolidarea spațiului Schengen în condițiile actuale necesită o guvernare mai structurată, mai colectivă și mai ferm ancorată la nivel politic, asigurând claritatea, coordonarea și o direcție strategică comună. **Consolidarea guvernării Schengen la nivel național** este, prin urmare, condiția esențială pentru a se asigura că spațiul Schengen poate răspunde în mod eficace atât provocărilor prezente, cât și celor viitoare.

3.1 Consolidarea guvernării Schengen

Tabloul de bord Schengen din 2025 ⁽⁶⁰⁾ prezintă o imagine diversă a modului în care statele membre contribuie la funcționarea spațiului Schengen:

Tabloul de bord agregat din decembrie 2025

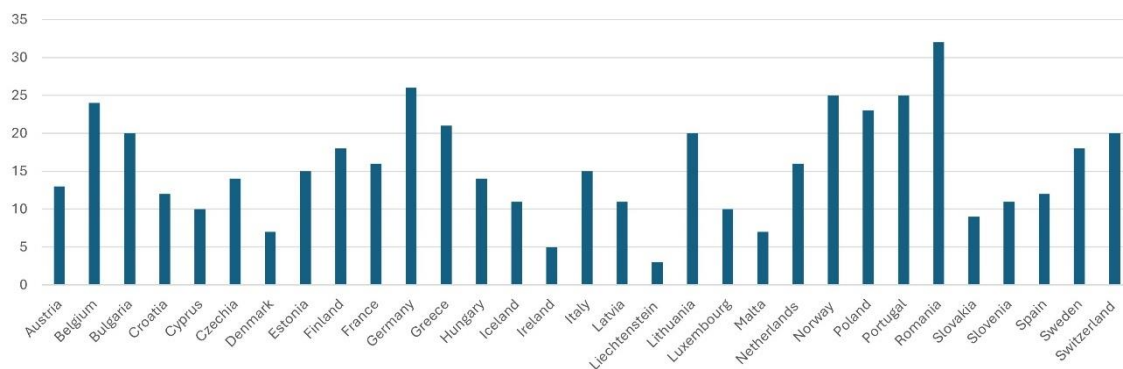
Deși progresele sunt evidente în multe domenii, persistă disparități, ceea ce duce la lacune operaționale și de securitate. În același timp, atunci când responsabilitățile nu sunt respectate în mod consecvent, încrederea reciprocă între statele membre poate fi subminată, ceea ce afectează forța colectivă și unitatea spațiului Schengen ⁽⁶¹⁾. La fel ca în anii precedenți, în 2025, mecanismul de evaluare și monitorizare Schengen a jucat un rol esențial în identificarea domeniilor în care sunt necesare îmbunătățiri și în promovarea unei culturi a responsabilității comune în rândul statelor membre. Mecanismul, care implică peste 500 de experți din toate statele Schengen, permite identificarea eficace și în timp util a deficiențelor, precum și a celor mai bune practici și a soluțiilor inovatoare. Aceste bune

⁽⁵⁹⁾ Declarația Schengen a fost adoptată de Consiliu la 12 iunie 2025, reafirmând angajamentul statelor membre de a menține integritatea spațiului Schengen; Consiliul Uniunii Europene, *Declarația Schengen*, adoptată la 12 iunie 2025 (<https://www.consilium.europa.eu/media/gjrnbywx/st10068en25.pdf>).

⁽⁶⁰⁾ Tabloul de bord Schengen agregat stabilește punctaje și prezintă, pentru toate statele membre Schengen, punerea în aplicare globală a recomandărilor care decurg din evaluările Schengen. În conformitate cu metodologia convenită cu statele membre în decembrie 2023, acesta este structurat pe șase dimensiuni de politică, fiecare abordând aspecte-cheie pentru funcționarea eficientă a spațiului Schengen. Pe baza tablourilor de bord Schengen individuale care atribuie statelor membre punctaje privind nivelul de punere în aplicare a recomandărilor, imaginea ilustrează punctajul mediu general per dimensiune în spațiul Schengen.

⁽⁶¹⁾ Furnizarea în timp util a unor rapoarte de calitate cu privire la măsurile luate pentru a remedia deficiențele identificate în cursul evaluării este o condiție prealabilă pentru buna funcționare a mecanismului de evaluare și monitorizare Schengen.

practici sunt combinate într-un compendiu specific ⁽⁶²⁾, care poate oferi soluții utile și poate servi drept sursă de inspirație pentru statele membre.

Numărul de experți selectați pentru fiecare stat membru pentru 2026

Activitățile de evaluare din 2025 ⁽⁶³⁾, inclusiv activitățile de monitorizare specifice ⁽⁶⁴⁾ și dialogurile de monitorizare Schengen lansate recent ⁽⁶⁵⁾, au subliniat că este necesar ca statele membre să își consolideze cadrele naționale de guvernare Schengen, asigurând o coordonare eficientă, o planificare strategică clară și alinierea deplină între prioritățile naționale, nevoile operaționale și finanțarea din partea UE. Aceste procese au consolidat punerea în aplicare zilnică a spațiului Schengen, fiind sprijinite de schimburile în curs cu coordonatorul Schengen ⁽⁶⁶⁾.

Unele state membre au înregistrat progrese notabile în acest domeniu, 12 state membre ⁽⁶⁷⁾ desemnând coordonatori Schengen naționali. În plus, **prima evaluare periodică Schengen a României** după integrarea sa deplină în spațiul Schengen a demonstrat rezultatele unui model național consolidat și cuprinzător de guvernare Schengen, care asigură un nivel ridicat de pregătire prin integrarea acordurilor instituționale, a planificării strategice, a mecanismelor naționale de control al calității și a coordonării politice și operaționale.

În pofida acestor progrese, mai multe state membre se confruntă în continuare cu provocări semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare eficientă a guvernării Schengen. Cadrele de guvernare Schengen rămân fragmentate, responsabilitățile fiind dispersate între mai multe autorități, neexistând o funcție centrală clară de coordonare. Acest lucru reflectă un model mai amplu în care punerea în aplicare a spațiului Schengen este

⁽⁶²⁾ Document de lucru al serviciilor Comisiei, *Compendiul din 2026 de bune practici identificate în cadrul mecanismului de evaluare și monitorizare Schengen*.

⁽⁶³⁾ În 2025, Comisia a pus în aplicare programul anual de evaluare care a condus la elaborarea rapoartelor de țară Schengen pentru Bulgaria, Austria, România, Slovenia și Elveția, care vor fi adoptate în curând. Comisia Europeană, *Schengen evaluation and monitoring* („Evaluarea și monitorizarea Schengen”) (https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen/schengen-area/schengen-governance/schengen-evaluation-and-monitoring_en).

⁽⁶⁴⁾ În Grecia, Franța, Italia și Cipru.

⁽⁶⁵⁾ Menite să consolideze procesul de evaluare și monitorizare a punerii în aplicare a standardelor Schengen de către statele membre, aceste dialoguri se axează pe promovarea angajamentului și pe îmbunătățirea guvernării naționale Schengen prin discuții structurate conduse de coordonatorii de țară, pe abordarea principalelor provocări, pe asigurarea raportării în timp util și a acțiunilor subsecvente recomandărilor și pe facilitarea schimburilor tehnice pentru soluționarea problemelor persistente.

⁽⁶⁶⁾ Aceste eforturi au permis, de asemenea, Comisiei să evalueze progresele înregistrate de statele membre. În urma celor mai recente evaluări ale rapoartelor de monitorizare prezentate de statele membre, Comisia, prin intermediul acestor rapoarte, încheie planurile de acțiune ale Luxemburgului, Portugaliei și Suediei în domeniul politicii în domeniul vizelor, în conformitate cu articolul 21 alineatul (3) din Regulamentul privind mecanismul de evaluare și monitorizare Schengen.

⁽⁶⁷⁾ Belgia, Bulgaria, Cehia, Franța, Croația, Cipru, Letonia, Lituania, Austria, Portugalia, România și Finlanda.

gestionată în continuare prin mecanisme naționale compartimentate, cu o integrare insuficientă a responsabilităților, a coordonării și a supravegherii.

Guvernanța eficientă a spațiului Schengen începe cu structuri naționale de guvernanță puternice, valorificând eforturile deja depuse de gestionarea europeană integrată a frontierelor ⁽⁶⁸⁾. Cele mai avansate modele naționale de guvernanță au prezentat patru elemente-cheie. În primul rând, este necesară o **abordare coordonată** a guvernanței Schengen naționale, care să implice cartografierea și conectarea tuturor părților interesate relevante, definirea clară a rolurilor și responsabilităților la nivel politic, administrativ și operațional, instituirea unor mecanisme formale de coordonare și desemnarea unui coordonator Schengen național cu o autoritate de supraveghere suficientă. În al doilea rând, este necesar un **cadru strategic cuprinzător** pentru a stabili o viziune coerentă pe termen mediu și lung pentru funcționarea spațiului Schengen, pe baza strategiilor sectoriale existente. În al treilea rând, pentru a obține rezultate reale, este necesară o **viziune coerentă pentru monitorizarea operațională**, care să transpună obiectivele strategice în măsuri concrete, cu termene clare, responsabilități atribuite și resurse adecvate, asigurând o punere în aplicare structurată. În cele din urmă, o guvernanță națională solidă trebuie să fie însoțită de **capacități adecvate** care să permită punerea în aplicare eficientă a obligațiilor Schengen. Prin luarea acestor măsuri, statele membre pot asigura o responsabilitate națională eficientă și pot consolida coerența spațiului Schengen la nivelul UE.

Mizele depășesc preocupările naționale individuale, deoarece forța spațiului Schengen depinde de responsabilitatea fiecărui stat membru unul față de celălalt. Adevărata valoare a evaluărilor constă în capacitatea acestora de a transpune constatările în concluzii comune la nivel european. În 2026, Comisia va continua să sprijine statele membre în acest efort de consolidare a guvernanței Schengen, prin intermediul mecanismului de evaluare și monitorizare Schengen, inclusiv prin activități de evaluare în Germania, Belgia, Țările de Jos și Liechtenstein ⁽⁶⁹⁾. De asemenea, statele membre vor primi orientări și resurse pentru a-și consolida cadrele naționale de guvernanță, precum și sprijin financiar în temeiul unui apel în cadrul unui instrument specific pentru managementul frontierelor și vize (IMFV).

3.2 Punerea în aplicare a spațiului Schengen prin finanțare specifică din partea UE

Consolidarea guvernanței Schengen naționale ar trebui să meargă mână în mână cu utilizarea strategică a finanțării UE. Acest lucru este deosebit de important în cadrul pregătirilor pentru următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2028-2034. Deși face încă obiectul acordului Parlamentului European și al Consiliului, propunerea Comisiei privind finanțarea inițiativelor Schengen în acest cadru introduce un accent mai puternic pe performanță și pe utilizarea strategică a finanțării UE. În acest context, **finanțarea UE** va contribui la sprijinirea guvernanței și a acțiunilor naționale Schengen, într-un mod coordonat și specific, pe deplin aliniat la prioritățile strategice stabilite în cursul evaluărilor Schengen.

Pe măsură ce procesul de pregătire pentru următorul CFM continuă, este esențial să se conecteze reformele structurale identificate în evaluările Schengen și prioritățile generale Schengen stabilite pentru ciclul 2026-2027 cu programarea finanțării UE în domeniul afacerilor interne prin intermediul planurilor de parteneriat național și regional, pentru a transpune obiectivele UE în agende naționale de investiții și de reformă.

⁽⁶⁸⁾ Gestionarea europeană integrată a frontierelor urmărește să asigure gestionarea coerentă și coordonată a frontierelor externe ale UE prin operațiuni comune, resurse comune și parteneriate strategice.

⁽⁶⁹⁾ Comisia Europeană, *Schengen Evaluation and Monitoring – Migration and Home Affairs* („Evaluarea și monitorizarea Schengen – Migrație și Afaceri Interne”), (https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen/schengen-area/schengen-governance/schengen-evaluation-and-monitoring_en).

3.3 Finalizarea și extinderea spațiului Schengen

Spațiul Schengen este conceput ca un cadru comun, în care normele, standardele și responsabilitățile comune se aplică în mod egal în toate statele membre participante.

Într-un context geopolitic din ce în ce mai complex, **Cipru** aduce o contribuție unică la consolidarea conștientizării comune a situației cu privire la riscurile și oportunitățile din regiunea sa, oferind în același timp experiență care consolidează capacitatea colectivă în materie de frontiere, migrație și securitate. În acest context, Comisia a desfășurat o activitate de monitorizare Schengen în decembrie 2025 pentru a evalua gradul de pregătire al Ciprului și pentru a sprijini următoarele etape în direcția aderării sale depline la spațiul Schengen. În 2025 s-au înregistrat progrese substanțiale, autoritățile cipriote punând în aplicare reforme și măsuri semnificative în conformitate cu cele mai înalte standarde Schengen. **Irlanda** și-a continuat eforturile pentru a-și demonstra disponibilitatea de a aplica pe deplin părțile cadrului Schengen legate de securitatea internă a spațiului Schengen.

De asemenea, este necesar să se continue aprofundarea colaborării structurate cu partenerii implicați în procesul de aderare. **Țările candidate la aderarea la UE sunt candidate la spațiul Schengen** și, prin urmare, este esențial să se asigure că pregătirea pentru spațiul Schengen este integrată în mod sistematic în procesul de aderare la UE. Primul pas în direcția aderării la spațiul Schengen este instituirea unor cadre solide de guvernare Schengen la nivel național. Acesta este motivul pentru care Comisia **și-a intensificat deja colaborarea cu țările implicate în procesul de aderare**. Împreună cu Frontex și cu experți din statele membre, în februarie 2026, Comisia a organizat prima sesiune de sensibilizare privind guvernarea Schengen pentru țările implicate în procesul de aderare. Găzduită de Muntenegru, această inițiativă a oferit orientări practice privind crearea unor structuri naționale de coordonare eficiente. Aceasta a confirmat, de asemenea, interesul puternic din partea țărilor implicate în procesul de aderare și a subliniat valoarea adăugată a pregătirii timpurii și structurate. În același timp, se pune un accent sporit pe pregătirile timpurii pentru Schengen în cadrul negocierilor, pe monitorizarea îndeaproape a elaborării și a punerii în aplicare a planurilor de acțiune Schengen în rândul partenerilor implicați în procesul de aderare și pe furnizarea de asistență tehnică specifică fiecărei țări pentru a sprijini țările candidate în acest proces.

4 ETAPELE URMĂTOARE

Consolidarea realizărilor și abordarea eventualelor lacune rămase vor asigura faptul că spațiul Schengen rămâne vigilent și bine pregătit, deoarece condițiile geopolitice care evoluează rapid ar putea afecta în mod substanțial dinamica migrației și a securității. Pentru ciclul Schengen 2026-2027, Comisia invită Consiliul Schengen să aprobe următoarele priorități în cadrul următoarei sale reuniuni din iunie 2026.

Acțiuni prioritare de punere în aplicare pentru ciclul Schengen 2026-2027

1. Sprijinirea dimensiunii externe a spațiului Schengen

La nivelul UE:

- să se propună **revizuirea Codului de vize** cu măsuri specifice de consolidare a securității UE;
- să se consolideze **competitivitatea globală a UE**, prin dezvoltarea în continuare a unor parteneriate reciproc avantajoase cu țări-cheie pentru a atrage talente pentru inovare.

2. Asigurarea unei frontiere externe integrate pentru un spațiu Schengen securizat

La nivel național, țările Schengen trebuie:

- să promoveze **digitalizarea** procedurilor și dezvoltarea sistemelor informatice la scară largă, inclusiv interoperabilitatea acestora. Să continue punerea în aplicare eficace a Sistemului de intrare/ieșire, la toate punctele de trecere a frontierei, inclusiv prin implementarea adecvată a tuturor funcționalităților, reducerea timpului de prelucrare, creșterea numărului de soluții automatizate la frontiere și îmbunătățirea înregistrării și a calității datelor biometrice. Să asigure lansarea bine pregătită a ETIAS, cu teste adecvate și resursele necesare disponibile;
- să îmbunătățească în continuare **calitatea și eficacitatea controalelor la frontiere** prin utilizarea deplină a sistemelor existente și a interoperabilității acestora, precum și prin dezvoltarea în continuare a capacităților naționale de supraveghere a frontierelor, inclusiv a formării și a infrastructurilor;
- să asigure un nivel ridicat de **conștientizare a situației** și de înțelegere aprofundată a amenințărilor și a provocărilor emergente prin consolidarea procesului de elaborare a politicilor bazat pe date concrete și pe informații;
- să asigure punerea în aplicare eficace a **Regulamentului privind procedura de screening**, prin alocarea de resurse și capacități, ceea ce include instituirea unui mecanism independent de monitorizare;
- să consolideze și să dezvolte în continuare **planificarea pentru situații neprevăzute** pentru a spori capacitățile de reacție în situații de criză și pentru a asigura o mai bună pregătire prin promovarea unei abordări mai europene.

3. Sporirea eficacității sistemelor de returnare

La nivel național, țările Schengen trebuie:

- să asigure punerea în aplicare eficace a **procedurii de returnare la frontieră**;
- să consolideze **capacitățile și instrumentele operaționale** necesare pentru a sprijini procesul de returnare și reintegrare, inclusiv capacități suficiente pentru procedurile de returnare, precum și modernizarea instrumentelor și a sistemelor, cum ar fi gestionarea cazurilor de returnare, și utilizarea deplină a funcționalităților Sistemului de informații Schengen;
- să utilizeze **sprijinul din partea Frontex** și să abordeze în mod activ provocările legate de satisfacerea nevoilor de detașare a specialiștilor în materie de returnare.

4. Consolidarea cadrului operațional pentru cooperarea în materie de securitate internă

La nivelul UE:

- să se înregistreze progrese în ceea ce privește activitatea **Grupului informal de experți privind cooperarea operațională transfrontalieră în materie de asigurare a respectării legii** prin abordarea operațiunilor comune, a supravegherii transfrontaliere și a comunicațiilor securizate;
- să se continue **dialogul structurat facilitat de coordonatorul Schengen** cu toate statele membre vizate sau afectate de controalele la frontierele interne, în vederea eliminării treptate a controalelor.

La nivel național, țările Schengen trebuie:

- să finalizeze punerea în aplicare juridică și operațională a Directivei privind schimbul de informații, inclusiv prin intermediul unor **puncte unice de contact** pe deplin funcționale și prin promovarea **utilizării sistematice a sistemelor de informații ale Europol**, cum ar fi SIENA;
- să utilizeze pe deplin toate **funcționalitățile îmbunătățite** ale Sistemului de informații Schengen;
- să abordeze **nevoile în materie de resurse umane și de capacitate tehnică (inclusiv formare și infrastructură digitală)** pentru a răspunde nevoilor operaționale;
- să **maximizeze utilizarea** tuturor instrumentelor puse la dispoziție de **Codul frontierei Schengen revizuit** pentru eliminarea treptată a controalelor la frontierele interne. Să aprofundeze inițiativele de cooperare regională și să consolideze capacitatea operațională comună prin **extinderea cadrelor de cooperare în materie de aplicare a legii**.

5. Consolidarea guvernantei Schengen

La nivelul UE:

- să se asigure consolidarea realizărilor și punerea în aplicare a priorităților identificate în prezentul raport, inclusiv prin **discuții mai sistematice specifice fiecărei țări** și cu finanțare strategică în cadrul următorului CFM;
- să se finalizeze aderarea **Ciprului** la spațiul Schengen;
- să se finalizeze procedurile necesare pentru punerea în aplicare deplină a normelor Schengen relevante pentru securitatea internă în **Irlanda**;
- să se continue angajamentul ferm față de **țările implicate în procesul de aderare**.

La nivel național, statele Schengen trebuie:

- să **consolideze cadrele naționale de guvernare Schengen**, pe baza modelelor naționale de guvernare avansate, toate sub supravegherea unui **coordonator Schengen** național desemnat.